

magyar büntető törvénykönyv azt, a mit a vádlott irt, büntetni nem engedi. Ezután megjegyzést tesz a vádra, mely több szempontból célszerű. Első sorban azért, mert hivatkozás történik a laputalajdonosra Miletics Milicára, kinek atyja megtévelyodott, nyomorban süllyed, kinek egyedüli támasza leánya és ha szabad ezt figyelembe venni, az nem jelenthet egyebet, minthogy Miletics iránt, ki büntetését kiállotta, ki testi-lelki nyomorék, elnézéssel, szánalommal viseltessünk.

Célszerűség nyilatkozik abban, hogy a vádlót mindig az omladinát emlegeti, mintha még mindig léteznék az a Miletics-féle szövetség, omladina, mely már 14 év óta megszűnt; a cikk azonban nem ennek, a nem létező omladinának, hanem a szerb ifjúságnak szól. Harmadik észrevétele az, hogy a cikk egyes kitételei nincsenek hűen idéve a vádlevelében.

Kéri az esküdteket, tekintsenek el attól, hogy a panasztól cikka a Zasztavában jelent meg, hogy az Miletics Milica lapja és hogy a cikket szerb irta. A magyar btk. a lázítást csak egyenes felhívásban látja és erről a jelen esetben szó sem lehet. Ha valaki általánoságban izgat a töke ellen, az még nem büntetendő cselekmény. A legutóbbi szociálisra hivatkozva, felhossa, hogy a felsőbb bíróság az illetéket nem ítélte el, mert nyilatkozataikban támadás volt ugyan a fennálló intézkedések ellen, de nem volt egyenes lázítás. A törvény a magyar államot alkotó országok elválasztására célzó lázítást sújtja. De vajon melyik ország elválasztására lázít az inkriminált cikk. A macsói bánérgót nem tekinthetjük Szerbországnak, nem szabad tehát a vádlottat az országrészek elválasztására célzó lázításért vádolni.

Az inkriminált közlemény nem más, mint a szerb ifjúság részére, karácsony ünnepén irt bombaszt, és ha az esküdtek mégis nemzetiségellenes izgatást látnak a cikkben, ami pedig nincs benne, csak a 172. §. alapján ítélnék el a vádlottat, holott a vád a 173. §. alapján emeltetett. Amit a vádlott az ifjúság hivatásáról irt, azt a szülő is helyesli. Az az imputált felszólítás, hogy alakítsanak az ifjúság titkos társulatokat (amit egyébiránt a törvény megenged, pl. a szabadkőművesek) és csataterekre menjen, a cikkben nincs meg. Szabad államban lázítással vádolni azért, mert feltételeztetik, hogy a szerző bűnös célra gondolt, nem lehet, mert a törvény csak az egyenes és határozott felszólítást sújtja.

A szerzőnek ez nem volt esze ágában sem, mert ama cikkben, melynek felolvasását a közvérdő ellenezte, éppen az államközösség mellett irt, és azt irta, hogy a szerbek büszkék a magyar testvériségre. Paragrafusok elcsavarásával, martirok teremtésével, a hazát nem fogjuk megvédeni. Kéri védenie felmentését.

A vádlott ezután rövid beszédet tartott német nyelven, kijelentve, hogy a közvérdő sem jobb

A teherhordók az első életjelre, melyet a zsák adott, kifutottak az utcára, Amru sem volt vittezebb, hanem arcát két kezébe rejtve, folszaladt a lépcsőn, mely a raktárból a lakosztály előtti folyosóra vezetett.

Nem télt bele két perc s az egész ház, nemkülönben az egész bazár tele volt azzal a hirrel, hogy a dsin már most a raktárban is mutatkozik s mindenkit halállal fenyeget, aki közelébe mer jönni. Két dervis futva jött a közeli moséhból, de a raktárba lépni ők sem mertek.

Csengiz bég elhalványodott, amint a dolognak nesztét vette. — A raktár mellett lakott Barna János káplár, s a raktárból lépcső vezetett a folyosóra, amelynek végén — ott, ahol a dsin rendszeren el szokott tűnni — volt a szép Madzsarila lakosztálya. A figyelmes apának már rég föltűnt, hogy leánya arca vérpiros színt ölt, ha a dsint emlegetik előtte. — Más leány ilyenkor elspadt volna!

Lesietett a raktárhoz. A tudvalevő zsák még mindig görcsösen hanyórolódott a kocsin. Csengiz fölbontotta, kifordította az elejét s fejével előre bukott ki belőle... Barna János uram, a nyolcadik század érdemes káplárja.

Mint rendszeren minden éjjel, úgy ma is megkezdte vándorutját, melynek végén kedvese ölelő karjai vártak. Mászor nyitva talált utjában valamennyi ajtót, amiben Madzsarilának volt a fűrdeme. De ez egyszer a lépcsőfölgéret rácsajtója be volt zárva, amiben megint Csengiz bégget illette az érdem. Abban a reményben, hogy a leány később helyre fogja hozni hibáját, belehajt egy nyitva álló zsákba, magára hurkolta

hazát nálánál. O szerb hírlapíró, ez talán szerencsétlenség, szereti is anyanyelvét, de bűszke arra hogy szabad magyar állampolgár, és nem is gondolt arra, hogy a hazá egy részének elszakítására lázítson. Szóló az inkriminált közleményben az ifjúság apathiája ellen irt, nem akart lázítani, és reméli, hogy az esküdtek nem fogják elítélni, amikor semmit sem tett.

Dr. Fekete Ödön főügyési helyettes a védő beszédére reflektálva, megjegyzi, hogy a vádlevelében nincs célszerűség. De különben a célszerű használata is lett volna ok, mert a szerb köznyelven az ifjúság szó más jelent, mint omladina, mely inkább politikai, sőt forradalmi törekvések megjelölésére szolgál. Áttér azután annak boncolgatására, hogy a védő mennyire elcsavarta a paragrafusokat és azok értelmét. Különben az úgy oly egyszerű, hogy a hosszabb fejtegetés felesleges és teljes bizalommal néz az esküdtek ítélete elé.

Polonyi Géza vizontválaszában, Kossuth politikájának nevében, mely a legnagyobb türelmességet ajánlja a nemzetiségekkel szemben, kéri a vádlott felmentését. A vádlott is szól még néhány szót, kérve felmentését, mert ő nem ellensége Magyarországnak.

Elnök ezután előterjesztette a rezumét és az esküdtek délután 2 órakor tanácskozás végett szüneteltek.

Félórai tanácskozás után d. u. 1/3 órakor az esküdtek főnöke a következő verdiktet hirdette ki.

1. A Zasztava c. lap Omladina feliratu cikkében foglaltatik-e lázítás? Felelet: Igen.

Nancsics Lázár szerzője-e az inkriminált közleménynek? Felelet: Igen.

3. A vádlott vétke-e a lázítás sajtóvétségében? Felelet: Igen.

A törvényszék a verdikt alapján a vádlottat 1 évi államfogházra és 75 forint eljárás költség megtérítésére ítélte. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

Az ítélet kihirdetése után a vádlott kérte a törvényszéket, hogy a büntetés megkezdésére 14 napi halasztást kapjon, miután azonban kezesei nem voltak, az elítélt kénytelen volt azonnal megkezdni büntetését.

A közönség köréből.)

A fehér rabszolgák sorsa.

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjának hű olvasója lévén, annak pénteki számában mély fájdalommal és igaz részvétellel olvastam a napi hírek rovatában megjelent: „Egy fehér rabszolga sorsa“ című közleményt. Én is ilyen fehér rabszolga vagyok, én is közeledek a mennyei kinevezetetéshez.

*) E rovat alatt közérdekű felhívásokat díjazunk. De a felhívásnak a beérkezési határideje van.

annak kötőjét s mivel átfázott a várakozásban, csakhamar elaludt. Álmának csak az a zökkenés vetett véget, melylyel a zsák a kocsierekhez ütődött.

E naptól kezdve nem mutatkozott többé a dsin. A jó banjalukaiak szentül hiszik, hogy a két dervis imája ütze el a gonosz lelket. De én, mint művelt európai, bátor vagyok különvéleményt kockáztatni. Barna káplár másnap más kvartélyba költözött, s ez az igazi oka a gonosz szellem eltűnésének.

Hogy pedig a nyájas olvasót megnyugtassam Madzsarila kisasszony sorsáról, el kell még mondanom egyet-mást. Ujvidék főterén van egy szép üzlet, címtábláján ezzel a felirattal: Barna János keleti áruk kereskedése. Néha napján egy csinos menyecske jelenik meg az üzletben, aki csak töri a magyar nyelvet, de azért csak olyan helyes magyar menyecske, hogy Somogyban sem találhatni nála különbet.

Csengiz bég igazán szerette Magyarországot. Bebizonyította azt azzal, hogy odaadta neki legdrágább kincsét: egyetlen leányát.

Délvidék Buda alatt

(Sósfürdő.)

— A Pesti Hírlap eredeti tárcája. —

Északról a vén Gellért, viharzántotta szakadékaival, nyugaton a bűszke Sas-hegy s ennek a Gellértig terjedő szőlősdombláncolatai, délnyugaton az Örsmező, a Dobogó, Péter-, Paccsirta- és Kereszthegy nevű nyájasan egymásra simuló hal-

„fáradt testem földbe, lelkem égbe vágy“ s ez indit engem arra, hogy alábbiakat Önnek közöljem.

Sajnos, de mindennap látható jelenség, s a beteg államiélet symptomája, hogy ilyen rabszolgák az egyes államhivatalokban számtalanok vannak; kiket ügyszerelet, dicsvágy, nemes ambíció sarkal, buzdit, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel valamely magasabb állást érhesse el s mégis minden talentom, igyekezet haszontalan.

Dolgoznak két, három ember helyett, terhes napi teendőjük mellett tovább művelik magokat, kvalifikációt szereznek: az a csalfa hű, hogy ezen uton boldogulni fognak, délibábként lebeg előttük s minden újabb kinevezés egy-egy reményt tesz semmivé s a családás keserű érzetével kell tapasztalniok, hogy nem tehetség, képzettség kell, csak protekció.

Általános szokássá válik, hogy az államszolgálat némely ágában még pályázat sem hirdetik ki, sőt ha kihirdetik is, olyan egyén nevezetik ki, ki sem nem bírja a kvalifikációt, sem nem pályázott.

Igy szűn a nemes erények ott vesznek az irodák magányában, a pályatársak ezerféle sekaturája, gunyja közt. A családás keserűsége, az ügybuzgalom lassanként megöli őket s a kiterített kollegát a szánalom s irigység kíséri végső utján.

Tíz éves hivatalos mult van hátam mögött; sokat dolgoztam s tanultam, élénk megfigyelője vagyok a mindennapi életnek s a szilárd, de keserű meggyőződés hangján biztosíthatom fehér rabszolga társaimat, hogy: dolgozzunk, igyekezzünk, barátim, mert jutalmát megtaláljuk lelkiösmere-tünkben; de hogy előmenetelt tehessünk, e háromra van szükségünk: pénz, protekció, szép aszony!

Aradon, június 19-én.

Tisztelettel

Egy fehér állami rabszolga,

VEGYES.

— (A végletek találkoznak). Örnagy: (unokaöccséhez, a kit még tascónak tart). Mi az ördög Percy maga itt van a háiban? Nem gondolja meg, hogy nagyon fiatal még az efféle mulatságban részt venni? Percy: És én itt kedves nagybácsi! Én azt hittem már rég felhagyott az ily bohóságokkal!

— (Egy amerikai vendéglős) a nagy ivóban a következő figyelemzést akasztotta ki: gentlemanek, ha lövöldöző kedvök kerekednek méltóztassanak meg nem feledkezni róla, hogy az a nagy tükör a legnagyobb Tennesseeben és 5000 dollárba került!

— (Hidvég vér.) — Uram, ég a háza! — kiált egy ideges berohanva Owbreigh lord dolgozó szobájába. A lord végig néz rajta: Uram én két megbocsáthatlan hibába esett, először: nincs bemu-

mok, s messze délkeleten egy fényes nagy ezüstszalag, a méltóságos Duna.

S e fölséges keretben egy nagy síkság, melyet Isten a paradicsomra emlékezés jókedvében teremtett meg. Gyönyörű nagy lapály, közepén hasitva a székesfehérvári ut által, mely felett a vasuti hid boltja s mellette a szűles fasor, északra a hegyek aljáról s délen a Duna széléről csak alig kivehető. Mindenfelé hatalmas rétek, váltakozva a vetések különféle árnyalatu zöldjével, közbe-közbe majorságok, melyek kejesen fűrdöni látszanak a langy levegőben, a ragyogó napsugárban, a mosolygó verőfényben, a szelid holdvilág költészetében s az éj zsendítő, termékenyítő meleg, nedves páráiban...

Ez képe tavasztól fogva késő őszig a Lágymányosnak, vagy régi történelmi nevén a Kele-földnek, mely Keve és Örs honoszerző csatáiról híres s nevezetes volt ősidőktől fogva, a meddig a magyar dal zeng, s amelynek híré, nevezetességét internacionalissá tették a rajta fölfedezett keserű sósforrások s azon tiszteletreméltó szakértelem s vállalkozás, mely e gyógyforrásokon a világ egyik leghatályosabb fűrdőjét alkotta meg.

Ez a Sósfürdő.

A forrásokat körülbelül harminc év előtt ismerete meg a vidék, de azok gyógyereje csak a környék népe előtt volt ismeretes s a felettük hosszú évek multán támadt fűrdő, csak akkor emelkedett ki primitív, kezdetleges állapotából egy varázsütésre, midőn a jelenlegi tulajdonos Mattoni, becsületes osztrák ember, birtokába került. Mattoni, ki polgári foglalkozására nézve a híres Gieszhübel fűrdő és savanyuviz források milliomos ura, és császári tanácsos, azzal bizonyította be ezen címre

talva, mégis hozzám telakodik; másodsor: vakmerősége a szemtelenséggel határos, hogy mer ön házi ügyeimbe avatkozni?

— (Ökörvér mint gyógyszer) Cinnatiban több ember eljár a vágóhídra a friss ökörvért isznak. Mindenik más betegség ellen tartja biztos gyógyszernek.

— (Hari kiri) A japáni hivatalnokok ősrégi büntetése, hogy a mikado kardot küld nekik, amelylyel az illető maga fölmetési a hasát. Hanem a modern japáni már nem alkalmazkodik úgy az ősi szokáshoz. Nemrég a mikado egy előkelő hivatalnoknak gyémántokkal kirakott kardot küldött. Ez rögtön Párisba utazott és ott a kardot eladta — 150,000 frankért!

— (Fura kérdés — egyszerű felelet) Mi az, a minek ha nevént kimondod, megszűnik létezni? — A csónd!

Kivonat a hivatalos lapból

Kitüntetések. A király Fox Dániel nyugdíjazott kincstári bányafelőrnek, 55 évi hű, buzgó és sikeres szolgálata elismerésül, a koronás ezüst-éremkeresztet, Hauch Antal nyugalmazott zalathnai vegyelemző hivatali főnöknek, a fémkohászat terén tett sok évi kitűnő és eredményes szolgálata elismerésül, a bányatanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Cs. Cs. k. Gellener Albert ellen csódb Rob. Károly, tömeg. Papp Sándor, szeptember 14. M. Várhely. Horovits Fülöp és társa ellen a csódb megszüntetett. Ujvidék.

Pályázatok A 10csei főimnáziumnál iskolaszolgái áll. június 30. A kiscelli járásnál III. oszt. szolgái áll. 6 hét alatt. A győri törvénytudományi II. oszt. jegyzői áll. 4 hét alatt. A miskolci járásnál albirói áll. 4 hét alatt. A n.-szat.-miskolci járásnál aljegyzői áll. 1 hét alatt.

REGENY-CSARNOK.

A gyűjtogatók.

Francia regény.

Irtá: **ELIE BERTHET.**

(Folytatás.)

36

Második kötet.

II.

Az állítólagos orvos és az ugynevezett lelkész.

Térjünk most vissza Ladrance Dánielhez, akit akkor hagytunk el, mikor birokra kelt Sant-Pouces-szal. Őreinek egyikével, mialatt Gros Normand, a másik őt, felhóltan hevert a major megköszönt lakói mellett.

A küzdelem hátrányos fordulatot vett Dánielre nézve, a kit erősen összekötött lábai akadályozták a szabad mozgásban; ellenfele utó-

való érdemességét, hogy a kelenföldi keserűvíz források kiszámíthatatlan értékét felismerve, azokat mind saját előnyére, mind az emberiség javára a tudomány és komfort követelményeinek megfelelő fűrdőhelylyé téve s ez által a magyar embernek a német emberről emberemlékezet óta fennálló haragos véleményét, mely egy időben az elnyomók ellen pohár mellett dühöngő bus magyarság kedvenc dalává is emelkedék, barátságos s mintegy bámuló értelművé változtatta át s így — ki hinné? — maga részéről is járult egypár homokszemnyivel a — német-magyar — kiegyezés népszerűsítéséhez!

A fűrdő nagyon szép megnyerő képet mutat. Roppant kiterjedésű park közepén állnak épületei: egy kápolna, fűrdőházak, emeletes épületek, különféle stílyú villák az állandó vendégek számára, három osztályú fűrdőszobáinak még legutolsó minősége is kifogástalan izléssel butorozva s fűrdőkészülete a legköltségtelenebb módon berendezve. Árnyas lugasok s szebbnél-szebb virágrondeauk a szabadban pihenők élvezetére, s a főépületben a nagy győgyterem, mely a többi disze között felsőn jeles festőnk Brukk Lajos szép képeit annak köszönheti, hogy ennek fivére a fűrdő kedvelt orvosa. A főváros szívével az összekötött fűrdőnek minden félórán induló saját kényelmes fogatai tartják fenn, azontul állandó távirida s a messze beszélő telefon.

Hogy miről híres s mely bajok ellen hathatós ez a paradicsomi vidéken állandó délzakali langyos léghőben támadt Sós-fűrdő? Orvos nem vagyok s jelen tárcá kerete sem engedi meg, hogy forrásainak alkatrészeit s a használatuk által elkerülhető bajokat tudományos részletességgel tárgyalhassam. De egy pillantás vendégeire mindent meg-

végre is földre teperte őt és isten tudja, hogyan szakmányolta volna ki e gazember győzelmét, midőn a zajra két új alak lépett a terembe és a küzdőket szétválasztani igyekezett.

Az utjonnan érkezettek nyilván a bandához tartoztak és őrszemekül voltak föllállítva a major udvarán. Ők is, mint társaiknak legnagyobb része, nemzetőröknek voltak öltözve, de nem viseltek látható fegyvert.

Egyikök mintegy ötven éves férfi volt, halvány, összenyomott arccal, mely több kétszínűséget, mint vadságot árult el. Szürke haja, mely fejbujja felé ritkulni kezdett, kerekre volt nyírva, az egyházi férfiak akkori viselete szerint. Modorában bizonyos méltóságot negélyezett és katonai egyenruhája nagyon feszélyezni látszott őt.

A másik még fiatal, gyöngye növésű, sovány, barna férfi volt; fekete haja dus fonatban omlott kabátjának gallérjára. Szemében ravaszság villogott; arca kifejezésteljes és rendkívül mozgékony volt; folytonosan megvelő mosoly ült ajkán. Épen úgy, mint társa, ő is nagyra látszott lenni személyes érdemeivel és egész külsejének sajátosságosan tekintélyes színt igyekezett adni.

Mindent összevéve, a két ember külseje inkább vallott zsebmetszőre, mint gyilkosra és talán azért hagyták őket hátra, mivel méltatlanoknak tartották arra, hogy abban az iszonyu drámában szerepeljenek, mely e percben a breuili kastélyban lejátszódott.

Dániel azonban csak rövid ideig vizsgálhatta őket.

A mint észrevették, hogy szemei nincsenek bekötve, gyorsan eloltották az egyetlen gyertyát, úgy, hogy a természet csak gyöngye hold-sugar világitotta meg.

— Békesség! gyermekeim, békesség! — mondá édeskes hangon, az ellenfelekhez fordulva az idősebb.

— Legyen eszetek, polgártársak, — szolt méltóságteljesen a másik; pusztá ökölcspások is olyan súlyos sérüléseket okozhatnak, a melyekkel szemben a tudomány néha tehetetlen. Az emberi élet nagyon kényes valami; egy parányi kórányag valamely lényeges szervben elegendő az élet kioltására.

De sem az egyiknek szelid intései, sem a másiknak pedans fejtegetései nem bírták volna reá a küzdőket, hogy egymást elereszszék, ha ki nem fogy erejük és lélekzetük.

Dániel volt az első, a ki felhagyott a veszekedéssel és nyugodtan tűrte, hogy a szürkehajú férfi őt hátra vonzonja. Az utóbbi folyton egyetértésre és mérsékletre intve, felhasználta Dániel kimerültségét, hogy kezeit szorosan hátrakösse és szemére újabb köteléket alkalmazzon.

mond. Egy részüket véletlenül két ismerősömben találtam képviselve: egyiket közbénye örökös mankóviselésre kárhoztatta volna, másikat nagyfokú idegessége az értelem fényének teljes elalásával fenyegette volna az áldott fűrdő használata nélkül.

De a vendégek legnagyobb részét — mondjam, ne mondjam? — hölgyek, és pedig leginkább fiatal hölgyek képezik. Egy részük a bájok mértéken felüli tulntengésében szenved: csak vállfűzőbeli tulságos kiadásaiak leszállítása céljából fűrdőnek. A többség azonban halvány, sápadt arcú fiatal férjes nőkből áll s ezek adják meg a fűrdő közönség jellegét. Miért fűrdőnek? Azt csak a fűrdőorvos tudná határozottan megmondani, ha orvosi kötelme és lovagi diskreciója nem tiltaná; mi csak mosolyogva sejtethjük. Arcuk elveszett pirját, tagjaik ruganyos gömbölyűségét keresik és azt ez ármányos, kedves — golyát, mely ismeretlen, vidám tartományból indul árva csöndes fészkeiket új élettel, vidor örömmel megnépesíteni.

Ismeretlen tartományból? A Sós-fűrdő hölgyvendégei esküdvé állítják — s ezek egyikének hála sugalta e tárcá megírásának eszméjét is — hogy e tartománynak legalább is egyik legkecsesebb vidékét a délzakali bájja Kelenföld és sós vizű fűrdője képezi. Én nem tudom, de azt látom, hogy a fűrdő kocsjai fokról-fokra pirosodó hölgyeket szállítanak onnét a városba s teljesen hiteles emberek azt rebesgetik, hogy ez a titkolódzó doktor egész nagy albumokat őriz, melyeket évről-évre sűrűn töltenek be a háládtos hölgyvendégek bájos — gyermekarcok képmásával.

Németh Ignác.

Sans Pouces nem tanusított ilyen engedelmességet; felugrott és kinyújtotta karját, hogy megragadjá a kettőtört kard markolatos részét, mely a földön hevert. Társai kitaláltak szádekát és visszatartották őt.

— Fiam, — mondá az idősebb, — mit akarsz tenni? A kapitány megtiltotta a foglyok kínzását, és ha nem engedelmességeddel, bizonyosan megbotoztat.

— Menj a pokolba! — kiáltá Sans Pouces és társát elhárítani igyekezett magától. A fogoly megütött . . . meg kell magamat boszulnom, ha darabokra vagdalnak is érte. Bocsság el, vagy ezer menykő . . .

— Hogyan mersz te, vén bűnös, ilyen hangon beszélni lelki atyáddal . . . a pappal?

— Te pap! . . . Olyan pap vagy, mint én; sekrestyés voltál, nem tudom hol, és ott elles-tél pár szót a katekizmusból . . . küldömben nincs is rajtad a reverenda, melyet hajdani gazdától loptál, és én nem ismerlek el főlebbvalómat.

Ezek a szavak felboszantották az állítólagos lelkészt, a ki vasmarokkal tartotta vissza Sans-Poucest.

— Ah! te nem ismered el főlebbvalódnak? — mondá méltatlankodva . . . hát nem vagyok-e a ti papotok? Alávaló haláttan! hát ki adott össze téged a nagy Nanettel, ha nem én? A mi pedig azt illeti, hogy loptam volna a reverendát, melyet néha viselek . . .

— Mondom, hogy erressz el! — szakítá őt félbe fogait csikorgatva Sans-Pouces; — ez a dolog nem tartozik tereád. Nekem igazam van; ő engem megütött, megsebesített . . .

— Te megsebesítél? — kérdé hirtelen a másik; — ez az én szakmamba vág. Hol van a sebed? Nálam vannak épen műszereim. Majd bekötözzük és ha kell, műértőleg eret vágok rajtad; egy pillanat alatt meglesz.

— Ne nyulj hozzám, te mészáros! te utálatos mérgekverő! — kiáltá Sans-Pouces, aki nem bírt tovább ellentállni. Azzal dicsekedel, hogy sebész vagy . . . marhadoktor . . . Soha sem gyógyítottál mást, mint kehes lovakat és tüdővésztes teheneket.

A sebész ép úgy sértve érezte magát, mint előbb a lelkész.

— Ilyen beszédre nem válaszolok, uram, — mondá méltósággal. — De mondó csak, gazember, ki huzta ki a zöld kabát vállából a golyót, melyet a chartresi uton kapott, a mikor megtámadtuk az ökörhajcsárokat? Ki gyógyította be egy hét alatt a kardvágást, melyet Borgne-du-Mans a joinvillei esendővel folytatott küzdelemben mellére kapott? Ki köpülőz, ki purgál, ki ápol titeket, ha betegek vagytok; megsebesültök, vagy egymás közt verekedtetek? Otromba marhák, ha én nem volnék, megdöglenétek, mint a kutyák a legközelebbi árokban, mihielyt valami baj ér. És mi a jutalma ennyi buzgóságnak és ennyi tudománynak? Feldalatti lyukban kell élnem, ahonnan csak akkor bujok elő, ha követek veszélyes vállalataitok alkalmával. Én, a tudomány embere, én, a szenvedő emberiség jöltevője, arra vagyok kárhoztatva, hogy osztozzam a sorsban, mely titeket előbb-utóbb fog érni . . . Hígyjétek el, az embernek elmegy a kedve a felebaráti szeretettől!

— Igazad van, Baptiste, — mondá szokott emfázisával az állítólagos lelkész: Poulail-ler és Fleur d'Épine, a mi hajdani főnökeink halála óta nem becülik meg itt az embert; nincs többé engedelmesség, nincs többé fegyelem. Nem mondok, hogy jelenlegi kapitányunknak nincsenek nagy érdemei és nincsenek vasmarka; de a bandát semmi emberekből toborozza össze, a kikben nincsen kötelességérzet. Itt van például Gros Normand, a ki holtreszegen fekszik az asztal alatt, mikor éberen kellene örködni; hajdan az ilyen fegyelmetlenséget pár pálcával büntették v'na. . . De hiába jajgatok és prédikálok, a dolog azért nem megy jobban. Nem a legnagyobb szégyen-e az is, hogy annyi férfi és nő el nálunk együtt szabálytalanul, mikor itt vagyok én, hogy őket összeadjam, vagy elválasszam, a mint akarják, saját külön szertartásaink szerint? Legközelebb be fogom bizonyítani a kapitánynak e szokások veszélyes voltát, mert ezek az erkölcsök és a fegyellemmel ellenkeznek.

Dániel csak részben hallotta ezt a társalgást, de annyit megértett belőle, hogy a rablók összeszolákoztak és ez némi időhaladékot nyújtott neki.

Másfelől Sans-Pouces igyekezett megszabadulni beszédes társaitól. Attól félt, hogy ké-